

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Anthologia Sacra

Ex Probatissimis Vtrivsqve Linguæ patribus collecta, atque Octastichis
versibus comprehensa

Billy, Jacques de

Parisiis, M.D.LXXV.

Animi perturbationes ebrietatis speciem præbere. 4[1].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50828)

S A C R A

niū oculos defigunt. Non est
 ludus puerilis, nō est de theat
 qui fœmineis fedisque anfra
 bus prouocet libidinem, ad
 sordidos representet. Sed est
 iocundus, honestus, grauis,
 stabilis, quo celestiū spectat
 delectari possit aspectus. Hoc
 sto & religioso ludo ludebat,
 dicebat, Spectaculū facti sunt
 angelis & hominibus.

1. Cor. 3.

Animi perturbationes ebrietatis speciem præbere.

^{4.}
E brietas à me procul est (hoc dicis in horas)
 Nec nimio est vnquam mens mea mota mē
 Quid tum? si pectus tenet insaturata cupido,
 Ira si ratio dat tua victa locum:
 Si lenibus causis alios incessis, erisne
 Sobrius, exiguis licet ipse meri?
 Sobrius esse potest, ratio quem deserit omnis?
 Nec madida ebrietas, nec mihi sicca placet.

S C H O L I A.

Ebrietas a me procul) In hoc C

mine ad imitationē Ludouici Vi-
uis madidā ebrietatem eā uoco,
quę ex nimia crapula cōtrahitur:
quæquidem cū rationē oppres-
serit, homo iā brutis similis red-
ditur. Contra, siccā eā appello,
quæ non ex vino immodicè hau-
sto nascitur, sed ex turbidis animi
motib⁹, qui omnē rationis vsum
arq; iudiciū homini eripiunt. Nā,
vt ait Hieronym⁹, in suis in Eze- *In 44.*
chielem cōmentariis, ebrietas nō *cap. E-*
solū in portione vini, sed in omni- *zech.*
b⁹ reb⁹ ostēditur, quib⁹ & in cō-
tractibus, & in negotiis seculi, &
damnis ac lucris amore & odio
mēs inebriatur ac fluctuat, & sta-
tum suum tenere non potest.
Atque ante eum Origenes his *Hom. 7.*
verbis vsus est: Ebrij etiam sunt, *in Leuit.*
qui sobrij sibi videntur. Iracun-
dia inebriat animam: furor verò
eum plusquàm ebriū facit. Cu-

piditas & auaritia non solum in
 brium, sed & rabiđū hominē
 dūr. Ac rursū Chrysostrōm
 Oratione quadā aduers⁹ Iude
 Qui, inquit, mulieris alienē
 tur amore, qui scortis vacat
 brius est. Et quemadmodū is
 multū ebibit merū, seseq; iu
 gitauit, illiberales voces effu
 aliudq; pro alio videt: sic &
 veluti mero quopiā, sua cup
 tate repletus, neque sana pro
 verba, sed obscœna omnia
 pernicioſa, sed illiberalia, rabi
 plena: aliaque pro aliis videt,
 cutiens ad ea quæ cernūtur
 eandem sententiam, & quib
 grauiore stilo, scribit Hier
 mus in hæc verba: Est tristi
 quæ ducit ad mortē: hæc ab
 nāda ebrietas est. Est ira qua
 stitiā Dei non operatur, & fur
 proxima mētis suæ impotē

*In Cō.
 1. ca. Joel*

in tantum vt labia tremant, dentes concrepent, vultus pallore mutetur. Quid referam de gaudio & voluptate, & maximè amore, qui excæcat cordis oculos, & nihil aliud amâte nisi id quod amat cogitare permittit? An non est dicenda ebrietas, cū propter vile scortum, & ignominiosam corporis partem, animæ libertas in seruales blanditias inclinatur? cum laborem suum alterius facit esse delitias? cū furto, scelere, atq; periuriis opes futuræ præparat voluptati? & cū videatur ab omnibus, se existimat nō videri, dūmodo potiatur eo quod desiderat. hæc sunt grauiissimi ac sanctissimi viri verba. Porro autē quia in hoc carmine de ira potissimū loquor, quandoquidem ea est, quæ temulenti hominis speciem expressius refert, non erit alienū

Plut. in quæ de ea Plutarchus literis rum
vit. De- dauit, hic producere. Verùm muta
mer. recti⁹ ea similitudo, quàm affi-
 intelligatur, illud prius admo-
 bo, olim apud Lacedæmonio-
 stud in more positū fuisse, Conf
 stis diebus seruos suos, quos vt ref
 lotas nuncupabant, vino in-
 gitarent, eosque postea in pa-
 cū proferrent: quò iuuenes S-
 tani ebrietatis fœditatem con-
 cientes, ab huiusmodi vitio
 horrerent. Ait itaque Plutarch-
De co- quòd quemadmodum Lacc-
hib. irac. monij in seruis suis ostendere
 lebāt quàm fœda res esset ebri-
 tas, sic aliorum exemplo disci-
 cōuenit quàm turpis & obf-
 res sit iracundia: quæ quid-
 grauiissimus morbus est, si mo-
 verū est, quod scribit Hippoc-
 tes, morbos eos acerbissimos
 periculosissimos esse, qui egro-
 qua q

rum faciem quàm maximè im-
 mutant. Ac deinde intemperan-
 tiã eam, quæ ex vino oritur, cū ea
 cōparat, quã iracūdia parit, atque
 hãc illa lógè turpiorẽ esse asserit.
 Confimilẽ in modū Aristoteles,
 vt refert Stobæus, dicere solebat,
 iram animo tenebras perinde of-
 fundere, vt fumus aspectum tur-
 bare consuevit. Vnde etiam Gre-
 gorius Nazianz. carmine quodã
 eam mentis nubem appellat. Ac
 Lactantius eam, hominem, non
 modo probi hominis, sed homi-
 nis quoque. nomine spoliare af-
 firmat. Quocirca magnopere
 nobis prouidendū est, ne huius-
 modi perturbatione abripia-
 mur: verùm contrà, quod de pa-
 tre suo idem Gregorius scribit,
 nos ipsos aduersus eam tãquam
 aduersus hostem, præmuniamus.
 Qua quidem in re memoria man-

*Nicob.
 ad fil.
 Lact. li.
 6. cap. 18*

*Orat. fu-
 neb. de
 Pat.*

Epist.
148.

S A C R A

dandum est id quod scribit Augustinus. Multo meli⁹ est, inquit, ut nec iuste cuiquam irascamur, quam, velut iuste irascendo, alicuius odium, ire occulte feracitate, delabamur. In recipiendis enim hospitibus ignotis ita loquimur dicere, Multo esse melius malum hominem perpeti, quam forsitan per ignorantiam excipi bonum, dum cauemus ne recipiatur malus. Sed in affectibus animi, contra est. Nam incommodius rabiliter salubrius est etiam iustae pulsanti non aperire portam trale cordis, quam admittere, facile recessuram, & peruenire ram de surculo ad trabem. Haec est Augustini sententia, quae ut mores nostros commodius tractet, hanc annotationem Bernardi testimonio concludam, qui optimam rationem tradit qua huic perturbationi obstitit

mus. Nolite, inquit, irasci eis qui *Serm. 13.*
 transitoria vobis auferunt, qui cō- *in Psal.*
 uitia inferunt, qui ingerunt fortē *Qui ha-*
 supplicia, & post hoc faciūt nihil. *bitat.*
 Ostendā autē vobis cui debeatis
 irasci. Irascimini ei, quæ sola vo-
 bis nocere potest, sola facere vt
 omnia illa nō profint. Vultis sci-
 re quænam illa sit? Iniquitas pro-
 pria. Ita dico vobis, huic irasci-
 mini. Nulla enim nocebit aduer-
 sitas, si nulla dominetur iniqui-
 tas. Qui perfectē huic irascitur
 ceteris non mouetur, magis &
 amplectitur illa. Ego, inquit, in *Psal 37.*
 flagella paratus sum. Sit damnū,
 sit cōuitium, sit læsio corporalis.
 Paratus sum, & nō sum turbatus, *Psal. 118*
 quoniam dolor meus in conspe-
 ctu meo semper. Quidni exte-
 riora omnia paruipendā in huius
 estimatione doloris? Fili⁹, inquit, *2. Regi.*
 vteri mei persequitur me, & cōui- *16.*

S A C R A

tianti seruulo indignabor? C
 meum dereliquit me, derelic
 me virtus mea, & lumen occu
 rum meorum, & damna tem
 ralia plangam, aut incommo
 corporalia reputabo? Hinc na
 rum mansuetudo oritur, cui
 conis flatus nō noceat, sed et
 magnanimitas, quam rug
 leonis non terreat.

Periculosissimam esse peccat
 consuetudinem.

42.

*Q*uò magis est aliquis putei delapsus ad ima,
 Hoc ille os putei strictius esse putat.
 Sic etiam quò quis grauiora in crimina precepta
 Labitur, hoc minus est exitus huic facilis.
 Arctius haud vnquam Venerem cum Marte lig
 Mulciber, eximie cum daret artis opus.
 Quàm sunt arcta, quibus mala consuetudo ligat,
 Quae semel obsedit pectora, vincla solet.

S C H O L I A.

Lib. 26. Quò magis est) D. Gregorius
cap. 30. ponens hæc verba Iob, Igitur